

ZPRAVODAJ OBCE ŠTĚMĚCHY Č. 8

ÚNOR – ŘÍJEN 2013

Hasiči nám dělají radost

„To máš za to, veliteli.“

Vážení spoluobčané,

dostává se Vám do rukou v letošním roce teprve druhé číslo našeho zpravodaje. Považuji za důležité vysvětlit, proč jsme s vydáním tohoto čísla otáleli. Naším úmyslem bylo podat Vám velmi podrobné informace o tom, jak bude v obci probíhat poměrně náročná výstavba kanalizace, jaký bude její harmonogram, jak bude probíhat napojení jednotlivých nemovitostí, kolik to bude stát obec, kolik to bude stát Vás a také kolik Vám obec na jednotlivé přípojky přispěje, abyste nemuseli celou finanční tíhu nést sami z Vašich rodinných rozpočtů.

Bohužel, jak jste již byli informováni, uchazeč, který podal o více než 4 mil. Kč dražší nabídku, se v soutěži odvolal a Úřad pro ochranu hospodářské soutěže dosud nedokázal rozhodnout (po pěti měsících!!!), na čí straně právo stojí, jestli má pravdu zadavatel – Vodovody a kanalizace, svazek obcí, nebo jestli má pravdu firma, která podala námitku proti rozhodnutí zadavatele. Díky této komplikaci máme nadále místo silnice první třídy doslova tankodrom a o dotaci na vybudování bezpečných chodníků, na kterou již máme uzavřenou smlouvu, si můžeme nechat jenom zdát.

Přestože si výše popsané komplikace vyžádaly neskutečné množství hodin strávených na nejrůznějších jednáních a ubíraly energii, myslím, že náš již tradičně bohatý kulturně sportovní život v obci tím nijak neutrpěl a díky kolegům zastupitelům a díky celé řadě ochotných spoluobčanů jsme prožili příjemné a nezvykle teplé léto.

Už zase hrajeme doma

Já osobně jsem velmi ráda, že po několikaleté odmlce se opět rozběhli naši fotbalisté a fotbalistky na hřišti na Vrchách. Hřiště bylo slavnostně otevřeno 24. srpna. Své síly si poměřili mladí fotbalisté s družstvem žen a svobodní se ženatými. Velmi mile nás překvapil velký zájem našich ženáčů, kteří se sami hlásili v obavách, že bychom snad na ně mohli zapomenout.

Společně s fotbalovým areálem byla také vybudována i závodní hasičská dráha, na které zejména naši mladí hasiči předvedli umění v požárním sportu. Opatovští hasiči se nám při této příležitosti pochlubili svým novým zásahovým vozidlem. Počasí nám přálo a tak se sportovní výkony hodnotily do pozdních nočních hodin.

Hasiči nám dělají radost

A u našeho sboru dobrovolných hasičů mi dovolu malý zastavení. Dnešní doba je přízná tím, že velmi upadá zájem o dobrovolnou činnost ve prospěch společnosti. V naší obci je opak pravdou. Tedy konkrétně v našem sboru dobrovolných hasičů. Díky neskutečné obětavosti velitele hasičů Luďka Špačka a Michala Šilhavého a dalších členů SDH a také díky podpoře celé řady rodičů zúčastnily se v letošním roce hasičské ligy 3 družstva mladých hasičů a s pravidelným tréninkem začali dokonce i ti nejmenší. Co to obnáší? Minimálně jednou týdně trénink s každou skupinou a po mnoho víkendů (někdy i po oba volné dny) účast na soutěži v různých místech regionu. A výsledek? Pěkné umístění v žebříčku OLMH. Starší družstvo se umístilo na krásném 9 místě z 32 účastníků a 2 mladší družstva se umístila na úžasném 6 a 18 místě z 27 soutěžících. Výsledkem ovšem není jenom dobré umístění v žebříčku družstev, ale především stmelování dětského kolektivu, práce v týmu, zdravá soutěživost a radost z dobrého výsledku, ale mnohdy i pocity zklamání, když se někomu

něco nezdaří. Ale to se prostě stává, nezbyvá, než zvednout hlavu a jet dál. Ale především nám naši mladí ukázali, že když o něco jde, tak jsou ochotni vypnout počítač či telku a nenechají ostatní kamarády ve štychu. Děkujeme. A na závěr malá odměna. V roce 2014 pomůžeme hasičům částkou 50 000 Kč na nezbytné vybavení a částkou 200 000 Kč na pořízení dopravního prostředku. Potřebují ho a zaslouží si ho.

Brtnická kovadlina

Když jsme kdysi prodávali „obecní pastoušku“, trochu jsme se obávali, jestli je to dobré rozhodnutí, jestli nám pastouška nebude chybět. Stalo se, pastouška nám opravdu chybí. Ale ta původní „pastouška“, respektive její současný majitel, umělecký kovář Václav Noha, nám dělá radost a dobré jméno. V soutěži o Brtnickou kovadlinu se umístil na krásném prvním místě za své umělecké dílo – čápa, kterého vidíte na titulní stránce zpravodaje. Náhdera! A ve Tvrzi mu to moc slušelo. Ale co zlodějíčci? Tak jsme ho zase raději vrátili.

Kontroverzní rozhodnutí zastupitelstva

Práce zastupitele má své různé složitosti a úskalí a především velkou míru zodpovědnosti vůči vám, našim voličům. Jedním z nejsložitějších jednání bylo rozhodování o pomoci rodině Novákových se zajištěním střechy nad hlavou. Velmi čitelně jsme si při rozhodování uvědomovali, že pořídit nemovitost k nájemnímu bydlení je jakýmsi zvýhodněním jedné rodiny a znevýhodněním všech vás ostatních, kteří si dnes a denně uvědomujete své rodinné povinnosti a zodpovědnost a vynakládáte maximální úsilí pro zabezpečení rodiny a mnohdy musíte hodně počítat, abyste nepřekročili svůj rodinný rozpočet. Někteří z vás jste se v dnešní složité době dokonce museli vyrovnat i se ztrátou zaměstnání. Přestože to je nesmírně těžké, nikdo z vás se neocítl na okraji naší společnosti. Jsme velmi malá vesnice, ve které se všichni navzájem dobře známe již řadu generací. Proto bylo pro nás nepříjemné připustit, že by došlo z majetkových důvodů k rozdělení rodiny a hlavně odloučení nezaopatřených dětí od svých rodičů a také je vytrhnout z dobrého zázemí vesnice a školy. Důležitou roli v rozhodování sehrál i tzv. institut nájemního bydlení. V našem případě to znamená, že kupní cena za nemovitost bude ve formě nájemného do šesti let splacena. Věřme, že nám děti Novákových v budoucnu ukážou, že svou šanci nepromarnili.

Ještě mi dovolte malé ohlédnutí.

Pomoc Novákovým není totiž ojedinělý případ. Např. prodejní cena stavebních pozemků u obecního úřadu také zdaleka nepokryla náklady spojené s pořízením nemovitosti od rodiny Kovářových a náklady na vybudování inženýrských sítí. Důležitější než peníze je pro obec skutečnost, že zde chtějí zakotvit mladé rodiny. Bez mladých rodin by vesnice nežila. A další příklad pomoci. Když se pan učitel Augustin ocítl ve složité životní situaci, nabídl

jsme mu také střechu nad hlavou. Nutno přiznat, že to bylo poněkud ze zjištěných důvodů, protože je nositelem kulturního a sportovního života v obci a všichni jsme rádi, že jsme kdysi takto rozhodli.

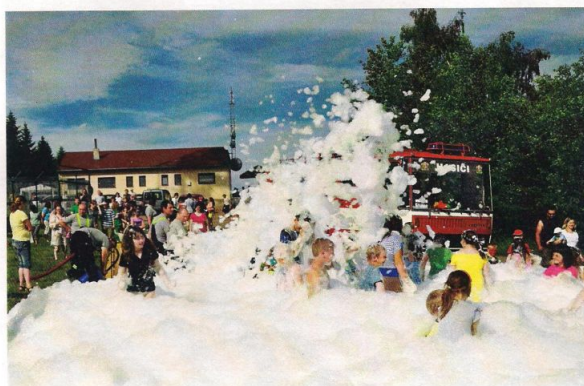
Tak by to mělo v životě být. Něco za něco. Snad si to vezmou k srdci i Novákovi. Je to jejich jediná a poslední šance.

Marie Báňová

Pohádková cesta

Letošní Dětský den ve Štěměchách spojený s pohádkovou cestou se uskutečnil v sobotu 15. června 2013. V centru dění tentokrát nestála tvrz, ale fotbalové hřiště a les na Vrchách. Pohádkové putování mělo víc než deset stanovišť, na kterých se děti setkaly s filmovými či pohádkovými bytostmi, jako byli např. vodníci, Pat a Mat, berušky, Rumcajs s Mankou, trpaslíci, víly, loupežníci, šmoulové a další. Za splnění zábavných úkolů získali malí účastníci razítka do kartičky, kterou pak vyměnili za tašku se sladkostmi a drobnými dárky. Velkým lákadlem se stala jistě i bohatá tombola a občerstvení. Firma ESKO-T přivezla popelářský vůz, který si zájemci mohli prohlédnout. Na fotbalovém hřišti se mezitím odehrávaly různé soutěže jako např. skákání v pytli, házení kroužků, hasičský útok a další. Moderování se tradičně ujal pan Stanislav Augustin a se soutěžími mu pomáhala místní omladina. K tanci a poslechu nám zahráli členové country skupiny SAZ. Na závěr Dětského dne přijeli i hasiči ze Želetavy a naše děti si mohly opět dopřát pěnovou koupel. Počasí nám přálo a letošní Dětský den se skvěle vydařil. Pohádková cesta se konala již po osmé a zúčastnila se jí asi stovka dětí. Velké poděkování patří všem pořadatelům v čele s paní Ivanou Kovářovou i sponzorům této akce.

Radka Řepová

Štěměšský kačer

Co se týče společenských akcí, přináší závěr července či počátek srpna (jak to zrovna vyjde) v našem regionu dvě neochvějně jistoty: opatovskou pouť a volejbalový turnaj Štěměšský kačer. Příznivci obého mohou v posledních letech stíhat v jednom víkendu obě akce, neboť náš turnaj už zabydlel se jako jednodenní. A že není akcí pouze sportovní, ale zároveň společenskou, o tom se každý rok přesvědčují účastníci i návštěvníci turnaje. Ke společenskému významu tohoto vpravdě setkávání přispívá prostředí vždy perfektně upravených a v letošním roce dokonce zrekonstruovaných kurtů, stinného kulturního domu, kultovní již tvrže a v drtivé většině ročníků rovněž příznivé počasí.

To přálo sportovcům a divákům také letos, takže průběh celého turnaje byl skoro jako vždy plynulý a bezproblémový. Celkem se ho zúčastnilo 16 kolektivů (v každém zápase musí nastoupit nejméně dvě ženy či dívky), které byly jako vždy rozděleny na dvě části. Do výkonnostní části turnaje byla zařazena 4 družstva, která se utkala systémem každý s každým. Vítězem se stali Šamani, kteří porazili (snad i díky svým kouzlům) ostatní soupeře takřka rozdílem třídy. Na dalších místech skončili Dunajovice, Pátá B a Žízeň.

Ve společenské části se hrálo ve dvou skupinách po šesti, následovaly zápasy o umístění. Ty určily konečné pořadí a po jejich skončení se z vítězství radovala Sešlost, na druhém místě skončili Šamani (tentokrát ze Znojma) a za nimi třetí byla Pohoda.

Pořádající obec alespoň částečně reprezentovaly dva kolektivy. Společné družstvo pod hlavičkou ŠtěPře (Štěměchy-Předín) obsadilo nakonec 9. příčku v pořadí, nejsympatičtější kolektiv mladých děvčat pod názvem Beetchees sbíral zkušenosti, aby to někdy příště těm letos lepším pořádně natřel!

Jak se sluší, nezbyvá než poděkovat. Svatému Petrovi za jeho stálou přízeň, sportovcům za jejich výkony, starobylé tvrzi za to, že ji tu máme, a všem pořadatelům za to, že příště přijdou zas... Díky

Stanislav Augustin

Štěpředi v akci

Beetchees po akci

Beetchees

Štěpředi

Troškova troška humoru

Dne 4. září zavítal do našeho kulturního domu známý režisér Zdeněk Troška. Opět dokázal, jak má ty naše rozmanité lidské povahy načtené, jak je schopný svými historkami z natáčení bavit publikum a jak z něj srší nevyčerpatelný optimismus a dobrá nálada. Ti, kteří ho zrovna nemusí, nepřišli. Ti, kteří se chtěli pobavit, zažili téměř 2 hodiny výbuchů smíchu a všichni odcházeli s úsměvem na tváři. Tak to má být. Bavič má zkrátka bavit.

Marie Báňová

Ještě jednou ta naše Mařenka

Před pár dny uplynulo výročí otevření rozhledny na Mařence. Při slavnostním otevření 27. října lilo a dokonce i sněžilo. Chyběly už jen trakaře. Letos tomu bylo úplně jinak. Byla jsem se podívat v den výročí na rozhledně kolem 17. hodiny. A i v tuto dobu tam bylo několik rodin s malými dětmi na procházce. Kolem rozhledny byl pořádek a zlaté listí pokrylo určité terénní nedostatky vzniklé při výstavbě. To hlavní, čím se chci pochlubit, je získání titulu STAVBA ROKU KRAJE VYSOČINA 2012 a dále ocenění SKUTEK ROKU KRAJE VYSOČINA. Jediné, co rozhledně ještě chybí, je informace o tom, kam až dohlédneme a jaké významné cíle vidíme. Instalace této informace je naplánována na jaro 2014. Co se dosud nepodařilo vyřešit, je parkování turistů. To bohužel také částečně souvisí s pozastavenou stavbou kanalizace.

Marie Báňová

Architekt projektu Martin Franěk a Mařenka v noci

Strašení na Tvrzi

V sobotu dne 7. září se uskutečnil pátý ročník zdařilé akce pro malé i velké nebojsy.

Strašidelná cesta ozdobená svíčkami vedla trasou ke Kozině, stáčela se na Bazalku a pokračovala kolem potoka Strhané hráze do Tvrze. Byla ukončena v kulturním domě.

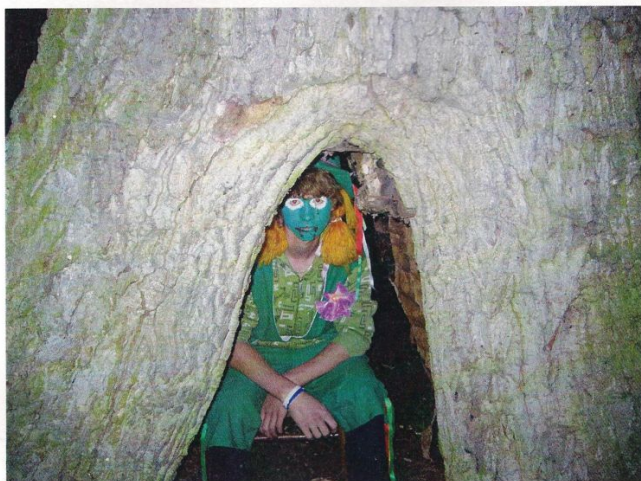
Začátek akce vedl děti s jejich rodiči po tajemném schodišti do obřadní místnosti nazdobeného Obecního úřadu, kde se začínalo vyprávěním, strašidelnými příběhy a písničkami. Po setmění se nejmenší nebojsové vydali na cestu, na kterou obdrželi kartičku pro splnění úkolu. Cílem bylo nasbírat jednotlivá písmena pro vylustění tajenky, skrývající jméno pohádkového skřítky.

Cestou bylo možno slyšet strašidelné noční zvuky. Po celou dobu stáli ve tmě na rozcestí mnichové v kápích naražených hluboko do očí, tajemné vampírky, při cestě s měsícem na obloze pohybovaly se bílé postavy, duchové se klátili ze strany na stranu, nezvladatelní divoši pobíhali sem tam, na loučemi osvětlené pasece tancovaly víly, nečekaná překvapení připravili bílá paní, tajuplný mnich a zlověstní hejkalové se svými nápady. Ozývalo se broušení kosy ze hřbitova, Luciferovo řádění s čertíci a závěr cesty provázal dým zakouřené

půdy čertovských karbaníků. Nebojsův diplom a další ceny proměnily dětem strašidelné zážitky v radostnou událost.

Na strašidelnou cestu budou vzpomínat všichni malí a velcí, a to díky lidem, kteří jsou ochotni převléci se do kostýmu, najít si volný čas, vymyslet si jednotlivé úkoly a svými nápady překvapit malé dětské dušičky. A proto bychom chtěli touto cestou poděkovat všem, kteří se na všech dětských akcích podílí a jdou do toho vždy s námi. Moc díky.

Kovářová Ivana

Fotbal konečně na Vrchách

Naši fotbalisté hrají v současné době IV. třídu a jsou zařazeni do skupiny B, kde je celkem 9 účastníků. V letošním roce měli možnost po delší době využít plně domácího prostředí na zrekonstruovaném hřišti na Vrchách. V průběhu podzimu sehráli celkem 8 utkání s těmito výsledky:

DOMA:	Blatnice B	5:8
	Domamil	3:2
	Třebelovice B	1:1
	Jakubov B	2:1
Venku:	Heraldice	1:3
	N. Syrovice	2:4
	Slavice	0:2
	Police	0:1

Po podzimní části soutěže uzavírají šťeměšští fotbalisté tabulku své skupiny se ziskem 7 bodů. Z uvedených výsledků je patrné, že všechny body získali na domácím hřišti, zvenku zatím nepřivezli ani bod. Tabulka skupiny je však velmi vyrovnaná, a tak v jarní části soutěže bude následné celkové umístění záležet na každém bodovém zisku. Nutno říct, že zatímco postavení v soutěži zdaleka neodpovídá možnostem ani schopnostem současného kádru TJ Štětěmčy. Ten je však zároveň příliš úzký a případné absence, zejména při zápasech na venkovních hřištích, se okamžitě negativně projeví. Za zmínku stojí poslední utkání v Polici, který sehráli kluci v devíti hráčích, a přes obětavý i kvalitní výkon – oceňovaný i domácími diváky – nemohli na zisk bodů pomýšlet.

Doufejme, že v jarní části soutěže se tato situace zlepší a dostaví se nejen kvalitní hra, ale i potřebné výsledky. Přáním všech členů mužstva je také to, aby na hřišti na Vrchách zavítali příznivci šťeměšské kopané v co největším počtu, k čemuž chtějí přispět svým přístupem ke každému zápasu.

Také naše fotbalová děvčata se mohla těšit z tréninků i zápasů na skutečně vlastním hřišti a toho také náležitě využila. Ženský (spíše však dívčí) tým už třetí sezónu hraje neoficiální soutěž, nezařazenou do itineráře Českého fotbalového svazu. Po odstoupení některých družstev má tato soutěž 4 účastníky, kteří hrají vždy dvoukolově na podzim a v jarní části. Diváci, kteří jejich zápasy navštívili, mohli se jistě přesvědčit, jaký pokrok naše fotbalistky pod vedením Milana Vídenského ml. udělaly, což potvrzují také výsledky:

Přibyslavice – Štětěmčy	8:0
Štětěmčy – M. Budějovice	0:3
Výčapy – Štětěmčy	4:6
Přibyslavice – Štětěmčy	1:1
M. Budějovice – Štětěmčy	3:0
Štětěmčy – Výčapy	4:0

Tabulku skupiny vedou sice suverénním způsobem Moravské Budějovice se ziskem 15 bodů, naše holky na třetím místě se ziskem 7 bodů mají nepatrnou ztrátu pouhého bodíku na Přibyslavici. Do jarní části sezóny jim přejeme hodně sportovních úspěchů a divákům jejich zápasů mnoho krásných nejen fotbalových zážitků.

Stanislav Augustin

Za ženáče hrály i baletky, všimněte si těch prohnutých špiček

I někteří skoro šedesátníci šlapali mladým na paty

Někteří se dokonce postavili na špičky, aby viděli, jak to holkám jde...

... že by to byly samý holky???

VOLBY VE ŠTĚMĚCHÁCH ANEB JAK SE VOLÍ DNES A JAK SE VOLILO ZA PRVNÍ REPUBLIKY

Dne 25. – 26. října 2013 proběhly v České republice předčasné volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Jak volby v České republice dopadly a jaká situace nastala, všichni dobře víme. Podívejme se, jak volili štěměšští občané:

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR 2013 – Štěmčehy

celkem voličů: 241 + 2 (voličský průkaz)

platných hlasů: 165, tj. 68 %

Číslo strany	Jméno strany	Počet hlasů	Procenta
1	Česká strana sociálně demokratická	51	21
2	Strana svobodných občanů	2	
3	Česká pirátská strana	1	
4	TOP 09	8	3,3
6	Občanská demokratická strana	5	
10	Strana soukromníků České republiky	1	
11	Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová	13	5,3
13	Suverenita – Strana zdravého rozumu	1	
15	Strana Práv Občanů ZEMANOVCI	4	
17	Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury	8	3,3
18	Dělnická strana sociální spravedlnosti	2	
20	ANO 2011	17	10,1
21	Komunistická strana Čech a Moravy	50	20,6
23	Strana zelených	2	

Volby jsou hlavním mechanismem zastupitelské demokracie, kterým občané vybírají vládnoucí politiky a podílejí se na chodu země. Vítězi voleb či koalice získají právo rozhodovat o zásadních věcech dotýkajících se všech obyvatel. Zajímavé je jistě porovnání voleb dnes a voleb v době první republiky:

Současný Parlament ČR je složen z dvou komor: Poslanecké sněmovny ČR (200 poslanců) a Senátu ČR (81 senátorů). Aktivní volební právo (právo volit) mají občané ČR od 18 let. Pasivní volební právo (právo být volen) do sněmovny je od 21 let a do senátu od 40 let. V České republice žilo podle sčítání lidu v lednu 2012 10 505 445 obyvatel a její rozloha činí 78 867 km².

Národní shromáždění republiky Československé mělo také dvě komory. Volilo se 300 poslanců do Poslanecké sněmovny ČSR (volit mohli občané starší 21 let, pasivní volební právo bylo od 30 let). Prvorepublikový senát měl 150 členů (aktivní volební právo – od 26 let a pasivní od 45 let). ČSR měla v roce 1921 přes 13, 4 milionů obyvatel. Rozloha činila 140 446 km², neboť k naší republice v této době patřilo ještě Slovensko a Podkarpatská Rus.

Nyní se podívejme na výsledky voleb štěměšských obyvatel do Poslanecké sněmovny ČSR za první republiky (4 nejsilnější strany):

Volby do Poslanecké sněmovny 1920, 1925, 1929, 1935 – Štěměchy

Volby do Poslanecké sněmovny 1920, 1925, 1929, 1935 – Štěměchy

Rok	Počet hlasů celkem	ČSL - lidovci	Agrární strana-republikáni	Sociální demokraté	Komunisté	Ostatní politické strany
1920	232	64	87	51	-	30
1925	257	113	38	1	68	37
1929	248	101	64	26	30	27
1935	287	81	103	47	10	46

V prvních volbách (1920) ve Štěměchách zvítězili agrárníci, druhé místo obsadili lidovci a třetí skončili sociální demokraté. O pět let později nejvíce voličů naší obce dalo svůj hlas lidové straně, komunistické a agrární. Čtvrtou pozici a velký počet hlasů získala Československá živnostenskoobchodní strana středostavovská (27 hlasů), kterou volili především štěměšští živnostníci a obchodníci. V roce 1929 opět zvítězili lidovci, druhé místo patřilo agrárikům a třetí komunistům. O šest let později se nejvíce voličů přiklonilo ke straně agrární, lidové a sociální demokracii. Z výsledků voleb v roce 1935 však lze vyčíst i jednu nepříznivou a varující informaci. Přestože byly Štěměchy obcí malou, tak celých osmnáct hlasů získala Národní obec fašistická. Několik štěměšských občanů tedy sympatizovalo s Hitlerem a přiklánělo se k fašistické ideologii. Naštěstí se to v době okupace neprojevovalo.

V období první republiky přistupovali štěměšští občané k volbám velmi zodpovědně a byla vždy vysoká volební účast, což se o dnešní době nedá vůbec říct. Mnozí si totiž uvědomovali, jak dlouho trvalo, než bylo získáno všeobecné volební právo jak pro muže, tak pro ženy, a volit brali jako svoji občanskou povinnost. Však v roce 1920 přišlo volit z 255 voličů 233 občanů, tj. 91 %! Výsledky hlasování jistě ovlivnila pozemková reforma, která získala agrárikům (Republikánské straně zemědělského a malorolnického lidu) velkou popularitu. Občané Československé republiky si uvědomovali, jak důležité je zemědělství i nutnost, aby byla naše země co se týče potravin soběstačná, což v dnešní době vůbec neplatí! Štěměchy byly obcí nejen zemědělskou, ale také silně katolickou, kde si lidová strana udržovala své stálé voličstvo. Však při sčítání lidu z roku 1921 žilo v obci 537 obyvatel – z toho dle náboženství byl pouze 1 bez vyznání, 1 evangelík a ostatní se hlásili k církvi římsko-katolické! Velký počet hlasů také získávali sociální demokraté a komunisté, ty volili především chudší občané – domkáři, chalupníci - dělníci. V roce 1925 však získali sociální demokraté pouze 1 hlas v naší obci, což bylo způsobeno rozkolem uvnitř strany, odtržením a vznikem strany komunistické, která pak zaujímala do roku 1935 v naší obci místo sociálních demokratů.

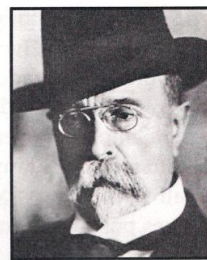
Politika vůbec zajímala štěměšské občany mnohem více než dnes. Mezi členy či příznivci jednotlivých politických stran docházelo často k rozmlškám. V kronice najdeme mnoho takových poznámek týkajících se sporů mezi občany kvůli politickým názorům. V době první republiky působily kromě hasičů ve Štěměchách ještě dva spolky: Sdružení venkovské omladiny a Pokrok. Sdružení venkovské omladiny sdružovalo především katolickou mládež a příznivce strany lidové. Spolek založil farář Setnička v roce 1910. Zasluhou Omladiny byl postaven pomník padlých i zřízena knihovna. Pokrok je popisován jako spolek

nepolitický a osvětový, v roce 1924 jej založili Karel Horký a řídící učitel Jan Lysák kvůli rozvíjení kulturního života v obci – pravděpodobně jako opoziční vůči Omladině. Jeho účelem bylo pořádání divadelních představení, přednášek a koncertů. Sdružení venkovské omladiny i Pokrok se podílely na prvorepublikových oslavách a pořádaly kulturní akce. Mezi členy těchto konkurenčních spolků docházelo často k ostré výměně názorů a vzájemnému bojkotu akcí pořádaných jedním či druhým. Zajímavostí je, že kronikáři obce (řídící učitelé) bývali vůči štěměšským členům strany lidové velmi kritičtí. Zda to bylo vždy oprávněné, už dnes posoudit nemůžeme. Přesto bych na závěr přiložila citaci z Kroniky obce Štěměch, 1. díl, s. 99., která tehdejší poměry v obci skvěle vystihuje:

„Sdružení venkovské omladiny ve Štěměchách uspořádalo dne 4. března veřejnou přednášku, na níž promluvila paní M. Svobodová – Sadovská, bývalá odborná učitelka z Třebíče, politicky organizované ve straně lidové. Celkový ráz přednášky byl velice tendenční. Řečnice v této své přednášce vykládala české dějiny stranicky a hleděla seslabiti význam našich národních velikánů, zvláště Husa a Komenského. O Komenském, jehož po dnes ctí téměř celý svět, jako „učitele národů“ prohlásila, že mu chyběla hluboká vzdělanost. Naproti tomu o jezuitěch, že byli „světýlka českého národa. Pálení českých knih jezuity omlouvala tím, že prý by se musely pro ně stavěti několika patrové budovy. Ke konci své přednášky útočila na svobodnou školu republikánskou a na pokrokové učitelstvo, volající po škole konfesijní. Přednášku svou ukončila pak výzvou, aby mládež hojně vstupovala do místní „Omladiny“. Úplný souhlas našla však jen u některých straníků, kdežto u lidí pokrokových narazila na živelný odpor, který se projevoval již za přednášky hlasitými projevy nevole. Po přednášce pak došlo k vášnivým výměnám názorů a jen s největším vypětím sil podařilo se několika rozvážným občanům zabrániti rvačce. Ještě dlouho po této přednášce panoval v obci neklid. Omladině však asi tato přednáška neprospěla, ba naopak přibýlo mnoho členů vzdělávacímu spolku „Pokrok“.“

Radka Řepová

JAK SE ŽILO ZA PRVNÍ REPUBLIKY ANEB KULTURA A TRADICE VE ŠTĚMĚCHÁCH V LETECH 1918 – 1938

Kulturní a společenský život v obci byl ovlivněn obvyklými prvo-republikovými slavnostmi. V březnu vždy štěměšští občané slavili narozeniny prezidenta Masaryka. Program oslavy začínal projevy starosty i řídícího učitele, pokračoval básněmi či zpěvem vlasteneckých písní, nechyběla státní hymna. K příležitosti Masarykových narozenin místní ochotníci či žáci zdejší obecné školy nacvičovali vždy nějakou besídku či divadelní představení: např. roku 1919 to byla divadelní hra „Pro tatíčka presidenta“ a živý obraz „Hold presidentovi“. Od roku 1936 byly také oslavovány narozeniny Edvarda Beneše, druhého československého prezidenta (28. květen) podobným způsobem.

Mezi další tradice patřily stromkové slavnosti „sázení Lípy svobody“ vždy 1. května na Svátek práce. První slavnost byla uspořádána 1. května 1919. Lípu ozdobili občané fábory v národních barvách a za doprovodu hudby a zpěvu ji přinesli na určené místo (před školu či do tvrze) a tam byla slavnostně zasazena. Slavnost zakončily projevy, písně a státní hymna. Z aktu se v obci zrodila tradice a během první republiky bylo zasazeno nejméně 6 lip a několik bříz. V roce 1928 při 10. výročí vzniku ČSR byl vysázen i jubilejní les.

Další tradiční slavností se stalo uctívání památky mistra Jana Husa (6. 7.). V roce 1925 bylo výročí upálení Jana Husa vyhlášeno státním svátkem ČSR. To vedlo ke konfliktu s Vatikánem, se kterým byly odjezdem papežského nuncia fakticky přerušeny diplomatické styky, neboť pro Vatikán byl mistr Jan stále kacířem, ale pro český národ významnou osobností, která se výrazně zapsala do českých dějin i přes odpor katolické církve. Ve Štěměchách byla oslava Jana Husa uspořádána poprvé již roku 1924. Tato slavnost začínala průvodem a za doprovodu hudby kapelníka Jana Fojta se lidé odebrali na Královský kopeček, kde zazněly proslovy, píseň „Hranice vzplála“ a státní hymna. Poté následovalo slavnostní zapálení hranice.

Významnou tradicí se staly oslavy 28. října, vzniku ČSR. Naši předkové si tohoto dne velmi považovali a řádně ho slavili. Program slavnosti většinou začínal projevy u pomníku padlých a byl často doprovázen písněmi, básněmi, divadelními představeními besídkou či koncertem, které se odehrávaly v hostinci U Kružníků. Někdy naši občané oslavili vznik republiky i slavnostním lampiónovým průvodem po obci a zapálením hranice ve Smrči či na Vrchách. Obzvláště důstojná pak byla pak oslava 10. výročí naší samostatnosti v roce 1928 – viz citace z Kroniky obce Štěměch:

„Dlouho před výročím památného dne našeho osvobození chystalo se obyvatelstvo štěměšské k důstojné oslavě desetiletého trvání naší republiky. Obecní zastupitelstvo společně se zástupci místních spolků světovou komisí se usneslo, aby desáté výročí naší samostatnosti oslaveno bylo v naší obci ve znamení bratrské lásky a vzájemné spolupráce, dle čehož byl vypracován i program slavnosti. V sobotu 28. října, v předvečer historického dne, uspořádán byl lampiónový průvod do „Smrči“, kde zapálena byla hranice, při jejíž záři správce školy Bohumil Jonáš krátkým proslovem naznačil cesty, jimiž se národ náš za svým osvobozením ubíral. Když hranice doplála, odebrali se přítomní, jichž bylo asi 100, k pomníku padlých vojáků, kde krátkým proslovem vzpomenu l jich spr. školy. Zapěním státních hymen večerní slavnost byla ukončena. V neděli dne 28. října o ½ 9 hodině ráno sešlo se občanstvo, hasiči i školní děti u školy a v průvodu za zvuků místní hudby odebralo se k pomníku. Tam slavnost zahájil starosta obce pan Josef Šabacký. Po zahájení zapěli členové spolku „Pokrok“ se

žactvem sbor „Anděl lásky“, Slavnostní přednášku měl správce školy Bohumil Jonáš. Po ukončení přednášky zahrál místní hudební kroužek národní hymny. Několik žáků pak přednášelo báseň. Po přednesu básni náčelník místního sboru dobrovolných hasičů vyzval přítomné členstvo, aby vzdalo hold republice a složilo slib věrnosti, což bylo i vykonáno a slavnost zapěním státních hymen, byla ukončena. Po slavnosti byl promenádní koncert, který trval do 12ti hodin. O 2. hodině odpoledne sehrálo členstvo „Pokroku“ divadelní představení „Zvony“.

Mezi oblíbené zvyky patřily masopustní průvody, výlety do přírody, dožínkové slavnosti, stavění a kácení máje, které pořádali hasiči. Vlastní kostel Štěměchy nikdy neměly a patřily nejprve k farnosti do Čáslavic, pak do Opatova a od roku 1859 do Předína. Štěměšská pouť se slavila na svatého Václava až do roku 1988. Pouť slavili občané slavnostní mší svatou v předínském kostele, tradiční taneční zábavou v hostinci a nedělním obědem. Z dalších zvyků do současnosti přetrvala velikonoční pomlázka, Barborky a mikulášská nadílka. Mimo tyto slavnosti, tradice a zvyky se lidé bavili při draní peří, přástkách, při vzájemných besedách, kdy se vyprávěly historky, zpívalo se i tančilo. Pořádaly se tancovačky venku nebo v zimě plesy v hostinci U Kružníků.

Od roku 1933 začala Místní osvětová komise v čele s řídícím učitelem Karlem Heinigem pořádat radiovečery. Radiovečery zahrnovaly hromadný poslech přednášek, hudby, oslav a zpráv. Zúčastňovalo se jich i padesát posluchačů. Rádio bylo v majetku řídícího učitele Karla Heinige a radiovečery pořádal ve škole a vybíral témata přednášek. Mezi přednášky patřily např.: **Příčiny dnešní nespokojenosti, Morálka práce, O rakovině, Pokrok přírodních věd a mnohé další.**

Roku 1921 sestavil bývalý vojenský hudebník a místní kovář Jan Fojt novou štěměšskou kapelu. Byl znamenitým hudebníkem a psal pro svůj malý orchestr vlastní skladby a dbal na úroveň kapely, která byla vyhlášena v celém okolí. Kapela hrávala při slavnostech, svatbách, pohřbech, na plesech i tancovačkách. Jako chlapec hrával na housle v této kapele také pozdější hudební skladatel Karel Horký. V lednu 1924 jako čtrnáctiletý nastoupil k vojenské hudbě do Znojma a ze Štěměch odešel.

Ve dvacátých letech působily v naší obci tři spolky. Sdružení venkovské omladiny založené farářem Setničkou roku 1910 se zasloužilo především o pomník padlých z roku 1920. Osvětový nepolitický spolek Pokrok založili roku 1924 řídící učitel Jan Lysák a Karel Horký pro mladé lidi, kteří se ideově rozešli s katolickou a lidoveckou Omladinou. Oba spolky se zabývaly především kulturní činností. Pořádaly divadelní představení, výlety do přírody, plesy, zábavy a přednášky, účastnily se prvorepublikových slavností. Mezi členy těchto konkurenčních spolků panovala velká rivalita způsobená odlišnými názory i politikou, docházelo často k ostrým výměnám názorů, k vzájemnému osočování a také bojkotům akcí pořádaných tím druhým. Oba spolky ukončily svoji činnost na počátku 30. let, kdy vznikl sportovní klub a mnoho členů z těchto spolků do něj přešlo. Nejsilnějším spolkem a jediným, který přežil všechny režimy a doby, se stal Sbor dobrovolných hasičů Štěměchy. Během let měnil sice několikrát svůj název, ale prakticky trvá v obci od roku 1899 (s menší přestávkou) dodnes, tj. již 114 let.

Radka Řepová

Před 90 lety

Veliký požár

Dne 14. května 1923 v ½ 12 hodině v poledne vypukl u Františka Dokulila č. 22 oheň. Vznikl nad obytným stavením na půdě (prý od komína). Celé stavení, stáje, kolny, stodola byly hned v plameni, neboť střechy byly šindelové. Vál východní vítr a dosti silný, takže jeho soused Karel Horký ohni se neubráníl. Shořela mu stodola, kolna, stáj, obytné stavení, které měl nově postaveno. Najednou počal váti vítr jihovýchodní a přenesl oheň na stodolu, kolnu a stáj Jana Dokulila č. 20. Dále se rozšířil na kolničku Jana Horkého č. 50 a stodoly Jana Bazaly č. 19 a Fenika Karla čís. 16. Mezitím počalo hořeti u souseda z druhé strany Antonína Kováře č. 24. Shořela mu stodola, kolna, stáje a obytné stavení a Josefu Kovárovi č. 73 shořela stodola a kůlna. Mimo to shořelo několik kusů vepřového dobytka, hospodářské náradí a skromné zásoby píce. Zdejší hasičský sbor byl ihned v pohotovosti, ale záchranné práce byly ztěžovány prudkým větrem a snadno zápalnou krytinou, neboť střechy byly většinou šindelové a doškové. Na dvorech pak bylo dosti zásob dřeva a otýpek. Z přespolních sborů hasičských dojel první sbor předínský, a to právě včas, neboť počalo již hořeti na druhé straně, kde nikoho nebylo. Dále pak hašení ohně se zúčastnily tyto hasičské sbory: římovský, z Horních Markvartic, kojetický, rokytnický a třebečský s motorovou stříkačkou. Oheň konečně po delší námaze o ½ 2 hod. odpoledne byl zdolán, hlavně pomocí sboru třebečského. Oheň byl značný a zdaleka viditelný, takže u ohně shromáždilo se mnoho lidí i z okolních obcí, více však diváků než pomahačů. Škoda byla většinou hrazena pojištěním. K úrazu nepřišel nikdo, jen jeden hasič ze Štětěch následkem otravy jedovatými plyny omdlel. Brzy se však zotavil.

Před 50 lety

Úmrtí nejstaršího občana

3. ledna 1963 zemřel nejstarší občan nejen naší obce, ale i širokého okolí František Dokulil ve stáří 105 let.

Nový most u hasičské zbrojnice

Dosavadní dřevěný most u hasičské zbrojnice, který již byl v desolátním stavu, byl Místním národním výborem nahrazen mostem novým z jednometrových armabetonových rour.

Před 40 lety

Výstavba v obci

V měsíci srpnu 1973 byla dokončena a předána do užívání garáž pro požární vozidlo, která byla přistavěna k původní požární zbrojnici. Na tomto díle bylo odpracováno 980 hodin v ceně 28.000,- Kčs, z toho třetina zdarma.

Rovněž byla dokončena stavba převlékacích kabin Tělovýchovné jednoty u hřiště na „Vrchách“. Tato stavba byla postavena výhradně brigádnicky a zdarma. Vybavení vnitřku v ceně 1200,- Kčs věnoval MNV Štětěchy. Celá stavba má hodnotu 50.000,- Kč. Dále byla provedena kanalizace v délce 50 metrů v místě pod bývalým transformátorem ve velmi těžkých terénních podmínkách. Tato akce, stejně jako položení kanalizačních rour v místě

zvaném „Kuželna“, byla provedena zdarma obětavými občany. Poslední jmenovaná akce nebyla dokončena pro nedostatek rour. V obci panuje čilý stavební ruch u soukromých stavebníků. V současné době je v obci rozestavěno pět rodinných domků.

Před 10 lety

Kultura: Jako jiné roky i letos se kulturní akce v obci začínají „Hasičským plesem“. Ten letošní se konal 8. února 2003. Bylo na něm hodně lidí a byl velice vydařený – jako jiné roky. Přesně za měsíc 8. března se konal Masopust. Všechny masky se nejdříve představily před OÚ a pak se vydaly průvodem obcí. Počasí bylo nádherné. Nejlepší maskou byla hodnocena maska teroristy Usáma bin Ládina (Milan Vídenský). Průvod byl ukončen v K. D. – velmi bujaře. 30. dubna se jako již delší dobu v dětském parku před OÚ postavila „Mája“. Opět velmi vydařená akce. Zábavu i občerstvení perfektně zajistili hasiči. V květnu na sv. Jana Nepomuckého – o pouti se konala pouťová zábava. Přijeli do obce též kolotočáři, k nemalé radosti všech dětí. V červnu se ve Tvrzi konala oslava svátku dětí. Členové OZ měli pro děti připravené zajímavé soutěže a také pěkné odměny. V červnu se opět konala hasičská soutěž Memoriál Fr. Trnky. V polovině prázdnin mezi červencem a srpnem se již tradičně konala volejbalová soutěž „Štěměšský kačer“. Zúčastnilo se 26 družstev. Nezbyvá než pochválit všechny organizátory – členy OZ, hasiče, sportovce a všechny, kteří se o hladký průběh celé akce starali. V listopadu se pro naše seniory pořádal v Předíně sraz důchodců. Tato akce je velmi pozitivně hodnocena staršími občany. V prosinci 23. 12. se uskutečnilo zpívání u Betléma. Program nacvičily všechny děti z obce. Ze zpíváním jim pomohli i dospělí. Toto zpívání je velice pěkné – takové pohlazení po duši. 30. prosince se opět konal „Pochod na Mařenku“. Tohoto pochodu se účastní čím dál více lidí.

(doslovný opis z kroniky, neupravováno)

Radka Řepová

Z činnosti mysliveckého sdružení

Listopad je měsícem, ve kterém začíná hlavní lovecká sezona honů na drobnou a černou zvěř. Hony by měly být mysliveckým svátkem. I při společných lovech by mělo platit, že myslivec neloví proto aby lovil, ale loví proto aby choval a koneckonců také dodržoval i mysliveckou etiku. Mělo by platit, že střílíme náboji s broky, které jsou vhodné pro lov té které zvěře. Nestřílíme na zvěř, která je za hranicí účinného brokového dostřelu, ten je u většiny zbraní kolem 40 m. Při střelbě by měl dávat přednost mladší staršímu a muž ženě. Na místo srazu bychom měli přijít včas, ohlásit se vedoucímu honu a pozdravit se se všemi přítomnými. Během honu by se měl myslivec chovat ukázněně, nekritizovat a být družný. Účastnit se poslední leče je společenská povinnost. Co je však nejdůležitější, je bezpečnost při střelbě a zacházení se zbraní. Při těchto společných lovech, bychom měli být nanejvýš obezřetní a ohleduplní nejen vůči svým kolegům myslivcům a honcům, ale i ostatním návštěvníkům lesa, kteří mnohdy nemusí ani zaregistrovat, že v dané lokalitě právě probíhá hon. Chtěl bych tedy využít této příležitosti a upozornit veřejnost, že dne 23. 11. 2013 bude probíhat v naší honitbě společný lov (hon) na drobnou a černou zvěř. V poslední době, v rámci prevence a bezpečnosti, se na těchto společných lovech setkáváme s kontrolami policie ČR, která, mimo kontroly osobních dokladů a dokladů ke zbraním, provádí i dechovou zkoušku na přítomnost alkoholu. Osobně jsem se s těmito kontrolami již několikrát setkal a vždy proběhly bez problémů. Je to důkaz toho, že myslivci přistupují k tomuto způsobu lovu svědomitě a zodpovědně.

V tomto období bychom dále mohli lovit veškerou holou srnčí zvěř, samozřejmě tedy na samostatných lovech. Ale nelovíme. Záměrně jsem použil slova „mohli bychom“, protože stavy srnčí zvěře v naší honitbě poklesly. V neposlední řadě k tomu přispěla i frekventovaná komunikace č. 23, která protíná naši honitbu od východu na západ. Ubytky srnčí zvěře na této komunikaci se pohybují každoročně v rozmezí 10 – 15 kusů, tedy alespoň ty, které registrujeme. Nejvíce dochází k těmto nehodám v lokalitě Nivky, Prašivec, Dolní louky, kde srnčí zvěř vychází z lesů od Březové na polní kultury. Mnozí z Vás si určitě řeknou, že to není tak mnoho, ale opak je pravdou. Vzhledem k velikosti naší honitby, což je přibližně 510 ha, se může jednat až o třetinu srnčí populace. Pokud dojde ke střetu vozidla se zvěří, řidiči často vyřeší tuto situaci tak, že usmrčený kus naloží a odvezou, aby si alespoň něčím nahradili vzniklou škodu. Jen připomínám, že takovéto počínání je v rozporu se zákonem o myslivosti (č. 449/2001) a je považováno za pytláctví. Pokud se Vám tedy někdy něco takového přihodí, je namístě, kontaktovat ve svém okolí některého myslivce a i když se bude jednat o nehodu ve vedlejší honitbě, což určitě nerozpoznáte, tuto informaci už si myslivci z jednotlivých sdružení mezi sebou předají. Pak lze zabránit například tomu, aby se případně jen poraněná zvěř trápila a nebo byla zdrojem různých nemocí, pokud už je ve vyšším stádiu rozkladu.

I když nám kalendář odpočítal první půli listopadu, počasí nám přeje. Nemusíme se ke krmelcům prodírat půlmetrovými závějemi a litovat zvěř v období nouze. Na loukách se to místy jen zelená a některá ta bylinka je také ještě k mání. Za týden však může být vše jinak a proto už jsme koncem října rozvezli objemové a jaderné krmivo do našich skladů a krmných zařízení. Prosím ještě ty milovníky přírody, kteří vypomáhají s příkrmováním zvěře, aby se vyvarovali některých chyb: zásadně nelze krmiva ponechávat na zemi (sněhu), ale je nutné je donést přímo do krytých krmelců, protože ponechaná na mokrém sněhu nebo trávě začne rychle hahnívat, bobtnat a zvěř může pak spíše uškodit. To platí zvláště pro pečivo. Kolem krmelců by se měli lidé pohybovat co nejméně, všude totiž zanechávají pachové stopy, které odrazují zvěř. Tak doufáme, že ta letošní zima bude krátká a k přírodě nebude tak nelítostná a krutá.

Na závěr bych chtěl, (nejen) občany Štéměch, pozvat na tradiční „Poslední leč“, která se bude konat v místním KD dne 30. 11. 2013 ve 20:00. O zvěřinové speciality a bohatou tombolu určitě nebude nouze.

Radek Svoboda

Ze zasedání zastupitelstva obce:

Co řešili zastupitelé v průběhu letošního roku?

ZO- 2013-24-2 – Uzavření Smlouvy o poskytnutí podpory ze Státního fondu životního prostředí ČR v rámci Operačního programu životní prostředí na revitalizaci 10 památných stromů v areálu Tvrze ve výši 168 tis. Kč

ZO-2013- 27 -1 – Uzavření leasingové smlouvy na pořízení traktoru John Deer na údržbu veřejné zeleně

ZO-2013-29-2 – Vložení do zástavy lesních pozemků k zajištění půjčky ze SFŽP v souvislosti se stavbou kanalizace

ZO-2013-29-3 – Vyhlášení výběrového řízení na obsazení místa účetní

ZO- 2013-30-3 – Uzavření kupní smlouvy na pořízení 100 ks židlí do kulturního domu za kupní cenu 990,-- Kč/ks vč. DPH. Nákup je podpořen z Nadace ČEZ na základě smlouvy s EDU na poskytnutí dotace ve výši 100 tis. Kč

ZO – 2013-33-1 – Zakoupení rodinného domu č. 28 pro účely zajištění sociálního bydlení

ZO – 2013-33-3 – Uzavření Smlouvy o poskytnutí dotace na obnovu volejbalových kurtů z Programu rozvoje venkova ve výši 109 tis. Kč.

Zastupitelstvo také řešilo několik žádostí o odprodej pozemků, případně jejich částí. Při takovémto rozhodování je v prvním kroku vždy schválen záměr prodeje či koupě, tento záměr je po zákonnou lhůtu, tedy 15 dnů zveřejněn na úřední desce a není-li z Vaší strany vznesena námitka, je následně schválen prodej či pořízení majetku. Veškerá usnesení jsou zveřejňována na fyzické Úřední desce u prodejny potravin a také na elektronické desce na adrese: www.stemechy.cz/urednideska

Pozvánka k účasti na připravovaných akcích:

16. 11. 2013	Setkání důchodců
24. 11. 2013	Vítání občánků
28. 11. 2013	Jak na potahované dorty
30. 11. 2013	Poslední leč
22. 12. 2013	Vánoční zpívání – začátek v 16.15 hod.
27. 12. 2013	Vánoční turnaj ve stolním tenisu
28. 12. 2013	Silvestrovský výšlap – odchod od Obec. úřadu v 10.30 hod.
11. 1. 2014	Divadlo „Koktavá princezna“
1. 2. 2014	Hasičský ples
8. 2. 2014	Masopust

Srdečně zveme všechny občany na připravované akce.

Když straší strejda, tak se nebojím

Strašidlům pěkně vyhládlo

Vydal:
Obecní úřad Štěměchy, listopad 2013